

**Автор: Кравчук Володимир Святославович,
студент Острозької Академії**

Тема: «Використання ігрових вправ як засобу креативного навчання»

Стаття присвячена доцільності використання засобів креативного навчання в школі, які можуть бути застосовані на практиці на основі досліджень. Автор акцентує увагу на ефективності використання та застосування ігрових вправ під час уроку.

Ключові слова: гра, мотивація, навчання, педагогічні технології, інновація, розумова діяльність, школа, інтерес.

Постановка проблеми. Здійснення швидкої та ефективною трансформації освітніх процесів в Україні до рівня європейських є важливою проблемою на даному етапі українського суспільства. Якість освіти як і якість будь якої галузі здійснює великий вплив на нашу спільноту. Креативне мислення та інноваційні технології є рушієм розвитку науки. Важливою складовою навчання на уроці є використання ігрових вправ.

Мета статті. Розглянути вплив ігор на розвиток пізнавального інтересу школярів при вивченні англійської мови.

Аналіз останніх джерел та публікацій. Про позитивний вплив ігор у навчальному процесі було відомо давно. Ще в стародавніх Афінах проводились навчання у формі гри. Дівчата та хлопці змагались, вдосконалювали навички та самостверджувались. В епоху відродження – Франсуа Рабле[10], Еразм Роттердамський[2] та інші приділяли значну увагу іграм під час вивчення іноземних мов. Учні вчилися імпровізувати на певну тему. Педагоги епохи відродження вважали, що гра сприяє розвитку уваги та пам'яті, вдосконалює вміння спілкуватись, загострює розумову діяльність. У 17 ст. відомий педагог Я. Коменський пропонував усі школи перетворити в місця для ігор[1]. Не менш важливу увагу ролі ігор приділяють класики педагогіки – В. Сухомлинський, А. Макаренко, Л. Виготський та ін.[7].

Зокрема, В. Сухомлинський наголошував, що достатнього розвитку розумової діяльності майже не можливо досягнути без використання ігор[8]. «Гра – це іскра, що розпалює вогонь кмітливості та допитливості»[6]. Макаренко у своїх працях показував схожість гри та праці, де діти мають поставлену мету та йдуть до своєї мети[5]. «Якою буде дитина в грі, такою вона буде і в праці, коли виросте». К. Ушинський вважав гру як засіб, який знімає психологічні труднощі, підвищує активність учнів і розвиває зацікавленість до предмета[9]. Сучасні методисти та педагоги – С. Ніколаєва, П. Підкасистий, Ж. Хайдаров, Т. Шкваріна, які вважають, що гра мотивує діяльність учнів, заставляє творчо мислити та активізує школярів[6].

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчення англійської мови є важливим засобом спілкування між країнами та народами. В останні роки українська освіта активно реформується. Особливо вагомі зміни відбуваються в системі мовної освіти. Сучасний етап процесу викладання в школі направлений на учня. Забезпечення інтересу та створення сприятливого клімату до вивчення англійської мови є основою процесу викладання. Для вивчення іноземної мови як і оволодінням іншою справою учням потрібні бажання та мотивація. Не маючи зацікавленості до набуття знань, зусилля вчителів будуть не помічені, а навички учнів будуть поверхневими. Для вчителя основною метою має бути підсилений інтерес до свого предмету, шукати щось нове та робити урок як можна цікавим. Одним із засобів засвоєння та повторення матеріалу без напруження та тиску є гра. Вона є ефективним засобом навчання, що охоплює різні види мовленнєвої діяльності – це читання, говоріння, письмо та слухання[8]. Гра заставляє дітей креативно та творчо мислити, надає можливість повторювати граматику та лексику без напружень. Вона передбачає від дитини прийняття певних рішень, яка стимулює мозкову діяльність. Ще Конфуцій сказав: «Учитель та учень ростуть разом»[4]. Ігрові форми проведення уроку дозволяють рости як учням так і вчителям. Ігровий процес є явищем багатофункціональним тому що під час гри виконується багато функцій:

релаксаційна (знімає напругу спілкування), розвиваюча (спрямована на розвиток якостей учнів), виховна (вчить гуманному ставленню один одному), розважальна (створює сприятливу атмосферу) та ін.[8]. Розробляючи гру варто дотримуватись певних правил:

- мета гри (цілі, які ми хочемо досягнути);
- організація (врахування вікових особливостей дітей, місце, час та склад учасників);
- забезпечення необхідними матеріалами[5].

Різноманітною є типологія ігор. Методика викладання іноземної мови розрізняє орфографічні, фонетичні (тренує учнів у вимовлянні, лексичні (розвиває мовну реакцію та тренує вживання лексики), мовні та граматичні[5].

Гра як форма навчальної діяльності стимулює мислення діяльність та уміння приймати рішення. Вчений А. В. Конишева [3] відзначає велике значення використання гри в навчальному процесі. Вона називає ряд якостей, які притаманні ігровій діяльності:

- при використанні гри у навчанні засвоюється до 90% інформації;
- гра є одночасно і формою і методом організації навчального процесу;
- гра є ефективним засобом навчання, вона активізує пізнавальну діяльність;
- гра стимулює учнів до досягнення цілі.

Вивчення англійської мови потребує терпіння та посидючості. Діти запам'ятовують матеріал, який їм не цікавий дуже важко. Тому завдання вчителя перетворити матеріал на цікаву гру. Учням варто комбінувати різні види ігрових вправ:

- інтелектуальні ігри за правилами (наприклад, I spy);
- спокійні інтелектуальні ігри (відгадування кросвордів, загадок, ребусів);
- пізнавально-художні дидактичні ігри (наприклад, прочитай та намалюй);

- рольові ігри (засіб соціалізації дитини);
- рухливі дидактичні ігри з інтелектуальним навантаженням (гра пантоміма, гра з м'ячем);
- ігри-конкурси на кращого перекладача, актора;
- граматичні та лексичні ігри з елементами змагання (мовний ланцюжок);
- ігри драматизації по змісту пісень та віршів[5].

На уроках англійської мови використання ігрових ситуацій та прийомів повинно підпорядковуватись певним вимогам:

- гра повинна викликати в дитини привабливість, дути досяжною, мати позитивні емоції;
- у формі ігрового завдання перед учнями ставиться дидактична мета;
- під час навчального процесу обов'язково має бути присутнім елемент змагання, за допомогою нього, дидактичне завдання перетворюється на ігрове;
- повинен бути облік вікових особливостей учнів[8].

Отже, під час використання ігрових технологій на уроках англійської мови в школі, ми можемо побачити наступні результати:

- формується відповідальність, терпіння, наполегливість та прагнення до пізнавальної діяльності;
- для розвитку особистості учня створюється позитивний клімат;
- розвивається спостережливість та вміння бачити;
- збільшується рівень розвитку комунікативних навичок
- удосконалюються їхні мислення, увага, творчі здібності, забезпечуючи навчання у співпраці.

Гра дає можливість уникнути перенавантаження школярів і сприяє стійкому засвоєнню мовного матеріалу в умовах, максимально наближених до природніх, створює навчально-мовні ситуації, у яких ураховуються вже сформовані мовні навички. Ігрові технології на уроках – це необхідна,

всеосяжна частина вивчення іноземної мови. У той же час, маючи за мету отримати певну мовну користь і досягти бажаного навчального результату, ігрові технології необхідно ретельно добирати, планувати, готувати та керувати ними.

Література:

1. Адольф А. Що таке школа по поглядам Коменського. – М.,1992.
2. Год Н. В. Моральне виховання особистості в педагогічній системі гуманіста Еразма Роттердамського: дик. канд. пед. наук:13.00.01 / М. В. Год; Полтав. держ. пед. ун-т імені В.Г.Короленка. – Полтава, 2009. – 246 с.
- 3.Конишева А. В. Игровой метод в обучении иностранному языку / А. В. Конишева. – Спб. : КАРО, Минск : Изд-во «Четире четверти», 2006. – 192 с.
4. Конфуций. Уроки мудрости: Сочинения (серия «Антология мысли»). – Харьков, «Фолио», 2002. – 958 с.
5. Макаренко А. С. Гра // Макаренко А. С. Твори: в 7 т. – К.: Рад. школа, 1954. –Т.4. – С. 367-368.
6. Пассов Е. И. Урок иностранного языка в средней школе. – М.,1989. – С. 76, 89.
7. Скаткин М. Н. Школа и всестороннее развитие детей. – М., 1980. – С. 96.
8. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям // Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5 т. – К.: Рад. школа, 1977. – Т. 3. – С. 95-98, С. 176-185.
9. Ушинський К. Д. Вибрані твори. – К.: Рад. школа, 1976. – 371 с.
- 10.Харченко Т. Особливості педагогічних ідей гуманізму Франсуа Рабле / Тетяна Харченко //Вісник Львів. Ун-ту. – 2008. – Вип. 23. – С. 226-234. (серія педагогічна).